

แผนการประชุม เพื่อหาค่ากลางในระดับเขต ประเด็นการดูแลผู้สูงอายุ

Prompt

1. ออกแบบหัวข้อหลักในการบรรยาย การต่อยอดแผนที่ยุทธศาสตร์ (SRM/SLM) ด้วยค่ากลาง (ความสำเร็จ) เป็นเวลา 1 ชั่วโมง
2. ออกแบบ Workshop ที่ 1.ระยะเวลา 1 ชั่วโมง ผู้เข้าร่วม 32 คน เพื่อสำรวจงานที่ทำใน 6 กิจกรรม ได้แก่ การใช้แผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์และการใช้ค่ากลาง , การเฝ้าระวังและคัดกรอง ,การใช้มาตรการทางสังคม, การจัดแผนงาน/โครงการของท้องถิ่น/ตำบล, การจัดการกลุ่มเป้าหมายและสถานะแวดล้อม , การสื่อสารเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดย
 - 2.1. ชี้แจงนิยามของทั้ง 6 กิจกรรมให้เข้าใจตรงกัน พร้อมแจ้งกติกา ว่าสามารถตอบได้มากกว่า 1 งาน (Task) งานที่ตอบต้องเป็นงานที่ได้ทำจริงในพื้นที่ ไม่ใช่งานที่คิดว่าจะทำในอนาคต หรือนำทฤษฎีที่เคยรับรู้มาตอบ เป็นเวลา 15 นาที
 - 2.2. แจกแบบสอบถาม (ตามรูปที่ 5 ของเอกสาร) คนละ 6 ชุดเพื่อตอบว่าแต่ละกิจกรรมได้ทำงาน (Task) อะไรบ้างโดยการเขียนและไม่ปรึกษาคนอื่น เป็นเวลา 45 นาที จากนั้นเก็บแบบสอบถาม
3. Workshop ที่ 2 ใช้เวลา 1 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็น 6 กลุ่ม ๆละ 5-6 คน เพื่อแจกแจงหาความถี่ของแต่ละกิจกรรมโดยให้กลุ่ม grouping ข้อความที่เขียนต่างกันแต่มีความหมายเดียวกัน ให้ถือเป็นงานเดียวกัน จากนั้นทำการแจกแจง ความถี่แล้วหาค่าร้อยละ โดยตัวตั้งคือความถี่ของงานนั้น หาด้วยตัวหาร คือถี่สูงสุดของงานในกิจกรรมนั้น แล้วระบุงานที่ความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 65 ถือเป็นค่ากลาง และเลือก 1 งานที่เป็น Key success factor

แผนการประชุม เพื่อหาคำกลางในระดับเขต ประเด็นการดูแลผู้สูงอายุ

ระยะเวลาโดยรวม: 3 ชั่วโมง

1. หัวข้อหลักในการบรรยาย: การต่อยอดแผนที่ยุทธศาสตร์ (SRM/SLM) ด้วยคำกลาง (ความสำเร็จ) (เวลา 1 ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์: เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจแนวคิดและวิวัฒนาการของการบริหารจัดการจาก SRM/SLM สูการใช้ "คำกลางแห่งความสำเร็จ"

เนื้อหาการบรรยาย:

- ที่มาและการพัฒนา Strategic Route Map (SRM) และ Strategic Linkage Model (SLM):
 - นายแพทย์อมร นนทสูต ได้พัฒนา SRM และ SLM ในปี 2548
 - กระบวนการเริ่มต้นจากการเชิญเจ้าหน้าที่สาธารณสุขชุมชนท้องถิ่นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) มาร่วมทำแผนยุทธศาสตร์อย่างมีส่วนร่วม โดยกำหนดจุดหมายปลายทาง (Destination) ซึ่งก็คือ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ของแต่ละมิติ
 - จากนั้นจึงคิดกลยุทธ์หรือกิจกรรม (Activity) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์นั้นๆ
- การเปลี่ยนผ่านสู่ "คำกลาง" ในปี 2554:
 - จากเดิมที่แผนที่ยุทธศาสตร์ SRM/SLM ฉบับเดียว สามารถสนองยุทธศาสตร์สำคัญได้ 13 ยุทธศาสตร์ และพบว่าทั้ง 13 ยุทธศาสตร์สามารถใช้กิจกรรม 7 ประการ
 - ปัญหาสุขภาพได้เปลี่ยนจากโรคติดต่อมาเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCD) มะเร็ง อุบัติเหตุ และสุขภาพจิต ซึ่งมีสาเหตุหลัก (Root cause) จากวิถีการดำเนินชีวิตและพฤติกรรม
 - จึงทำให้วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ในมิติประชาชนคือ "การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม" และนำไปสู่การพัฒนากรอบกิจกรรมร่วม (Set of Common Activity) ซึ่งประกอบด้วยกรอบกิจกรรมของฝ่ายปฏิบัติและกรอบกิจกรรมสนับสนุน
- แนวคิด "คำกลางแห่งความสำเร็จ" (Norm):

- "งาน (Task)" หมายถึง งานที่ทำในกิจกรรมเพื่อบรรลุเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์
- จากกรอบกิจกรรม (Set of Activity) ในตารางที่ 3 การค้นหางาน (Task) ที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่ทำ
- งานที่พื้นที่ที่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่ทำ หรืองานที่ "ใครๆก็ทำ" คือ **"ค่ากลางแห่งความสำเร็จ" หรือ "ค่ากลาง"**
- "ค่ากลาง" เป็นการต่อยอดจาก SRM/SLM โดยลดขั้นตอนการพัฒนาแผน แต่เน้นการศึกษาเชิงปฏิบัติการเพื่อหางานที่พิสูจน์แล้วว่าประสบความสำเร็จ
- **การระบุ "ค่ากลาง" ด้วยหลักสถิติ:**
 - การหาค่ากลางทำได้โดยใช้แบบสอบถาม (ตามรูปที่ 5) และการคำนวณหาความถี่
 - งานที่มีความถี่ตั้งแต่ 65% **ขึ้นไป** จะเรียกว่า "ค่ากลาง" (อ้างอิงจากพื้นที่ใต้กราฟ Mean $\pm$ 1 SD เท่ากับ 68.3%)
 - ตัวอย่างเช่น งานในกิจกรรมเฝ้าระวังและคัดกรองในประเด็นเบาหวาน/ความดันสูง ที่มีความถี่มากกว่า 65% ได้แก่ ตรวจหาน้ำตาลในเลือด ชั่งน้ำหนัก วัดความดันโลหิต
- **ความสำคัญของ Key Success Factor (KSF) และตัวชี้วัดของ นายแพทย์อมร นนทสุต:**
 - Key Success Factor (KSF): งานย่อยๆ ในกิจกรรมที่ส่งผลต่อกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญ และทำให้เกิดแรงเสริม (Synergistic effect)
 - Key Result Indicator (KRI): แสดงผลลัพธ์ที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลง เหมาะสำหรับการประเมินผล และการรายงานให้ผู้กำหนดนโยบายทราบ
 - Performance Indicator (PI): แสดงปฏิบัติการที่นำไปสู่ผลลัพธ์ ใช้โดยองค์กรระดับกลางและระดับปฏิบัติการเพื่อควบคุมการปฏิบัติงาน
 - Key Performance Indicator (KPI): มีลักษณะเป็นปัจจุบันหรืออนาคต ใช้สำหรับการติดตามงานและปรับทิศทางการที่เป็น "หัวใจของความสำเร็จ (Critical Success Factor : CSF)" ท้นที่ที่เกิตปัญหา (แตกต่างจาก KPI ทั่วไปที่มักมีหน่วยเป็นจำนวนนับ)

- ประโยชน์และการขับเคลื่อน "ค่ากลาง":

- ช่วยบูรณาการโครงการต่างๆ ในพื้นที่ให้เหลือน้อยที่สุด (2-3 โครงการ)
- ลดความยุ่งยากในการทำแผนและประหยัดการใช้ทรัพยากร (มีหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าสามารถลดงบประมาณได้ร้อยละ 31.4)
- ปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้มอบให้กรมอนามัยเป็นผู้ประสานงานในการขับเคลื่อนค่ากลาง ให้จังหวัดจัดทำค่ากลางและนำไปใช้ในการจัดการสุขภาพ
- จังหวัดสามารถปรับเปลี่ยนค่ากลางให้สอดคล้องกับบริบทของจังหวัด แล้วแจ้งให้อำเภอนำไปขับเคลื่อนระบบบริการสุขภาพระดับอำเภอ (DHS) โดยต่อยอดจากแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์เดิม ทำให้ไม่ต้องเสียเวลาพัฒนาแผนใหม่

- ประเด็นท้าทายเกี่ยวกับ "ค่ากลาง":

- การกำหนดผู้รับผิดชอบและกระบวนการหาค่ากลางที่ถูกต้องตามหลักสถิติและงานวิจัย เพื่อลดความลำเอียง
 - ค่ากลางมีความเป็นพลวัต (dynamic) แปรผันตามพื้นที่และเวลา จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้ทันสมัย
 - การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและการสื่อสารทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ที่คุ้นเคยกับระบบเดิม ในการเปลี่ยนมาใช้ตัวชี้วัดงาน (Performance) ในระดับพื้นที่
-

2. Workshop ที่ 1: สำรวจงานที่ทำใน 6 กิจกรรม (เวลา 1 ชั่วโมง)

ผู้เข้าร่วม: 32 คน

วัตถุประสงค์: เพื่อรวบรวมข้อมูลงาน (Task) ที่ผู้เข้าร่วมได้ทำจริงใน 6 กิจกรรมหลัก

2.1. ชี้แจงนิยามของกิจกรรมและกติกา (15 นาที)

- นิยามของ 6 กิจกรรมหลัก (จากกรอบกิจกรรมของฝ่ายปฏิบัติ ในตารางที่ 3):
 1. การใช้แผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์และการใช้ค่ากลาง: กิจกรรมที่เกี่ยวกับการนำเครื่องมือ SRM/SLM และแนวคิดค่ากลางไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนและปฏิบัติงาน.
 2. การเฝ้าระวังและการคัดกรอง: กิจกรรมในการติดตาม ตรวจสอบ และแยกแยะกลุ่มเป้าหมายหรือสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพ.
 3. การใช้มาตรการทางสังคม: กิจกรรมที่อาศัยกลไกทางสังคม เช่น ชุมชน หรือนโยบายท้องถิ่น เพื่อสร้างผลกระทบต่อพฤติกรรมสุขภาพ.
 4. การจัดการแผนงาน/โครงการของท้องถิ่น/ตำบล: กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การดำเนินงาน และการบริหารจัดการโครงการระดับท้องถิ่น.
 5. การจัดการกลุ่มเป้าหมายและสภาวะแวดล้อม: กิจกรรมที่มุ่งเน้นการจัดการดูแลกลุ่มคนเฉพาะและปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อสุขภาพ.
 6. การสื่อสารเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม: กิจกรรมที่ใช้ช่องทางการสื่อสารต่างๆ เพื่อส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ.
- นิยามของ "งาน (Task)": งานที่ทำในกิจกรรมเพื่อบรรลุเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์.
- กติกาในการตอบแบบสอบถาม:
 - สามารถตอบได้มากกว่า 1 งาน (Task) ในแต่ละกิจกรรม.
 - งานที่ตอบต้องเป็น **งานที่ได้ทำจริงในพื้นที่และประสบความสำเร็จ** ไม่ใช่งานที่คิดว่าจะทำในอนาคต หรือนำทฤษฎีที่เคยรับรู้มาตอบ.
 - ห้ามปรึกษาหารือกับผู้อื่นในระหว่างการทำแบบสอบถาม.

2.2. แจกแบบสอบถามและดำเนินการตอบ (45 นาที)

- แจกแบบสอบถาม (ที่ออกแบบตามรูปที่ 5 แต่เป็นช่องว่างสำหรับเขียน) คนละ 6 ชุด (สำหรับ 6 กิจกรรม).
 - ผู้เข้าร่วมแต่ละคนเขียนงาน (Task) ที่ตนเองได้ทำจริงในแต่ละกิจกรรมลงในแบบสอบถาม โดยทำงานเดี่ยวและไม่ปรึกษาผู้อื่น.
 - เก็บแบบสอบถามเมื่อครบกำหนดเวลา.
-

3. Workshop ที่ 2: แง่เน้นความถี่และหาค่ากลาง/KSF (เวลา 1 ชั่วโมง)

ผู้เข้าร่วม: 32 คน แบ่งเป็น 6 กลุ่ม (กลุ่มละ 5-6 คน)

วัตถุประสงค์: เพื่อจัดกลุ่มงาน, แ่งเน้นความถี่, ระบุ "ค่ากลางแห่งความสำเร็จ" และเลือกงานที่ถือเป็น "Key Success Factor (KSF)"

ดำเนินการ:

- ช่วงที่ 1: จัดกลุ่มงานและแง่เน้นความถี่ (40 นาที)
 - แบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็น 6 กลุ่ม (กลุ่มละ 5-6 คน).
 - แต่ละกลุ่มจะได้รับแบบสอบถามที่รวบรวมมาจาก Workshop ที่ 1 สำหรับกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย (เช่น กลุ่มที่ 1 รับผิดชอบกิจกรรมที่ 1, กลุ่มที่ 2 รับผิดชอบกิจกรรมที่ 2 เป็นต้น).
 - ภายในกลุ่ม:
 - อ่านและรวบรวมงาน (Task) ทั้งหมดที่ผู้เข้าร่วมแต่ละคนเขียนมาสำหรับกิจกรรมที่กลุ่มได้รับมอบหมาย.
 - จัดกลุ่มข้อความที่เขียนต่างกันแต่มีความหมายเดียวกันให้ถือเป็นงานเดียวกัน.
 - แ่งเน้นความถี่ (จำนวนผู้ตอบที่ระบุงานนั้น) ของแต่ละงานที่จัดกลุ่มแล้ว.
- ช่วงที่ 2: คำนวณร้อยละ, ระบุค่ากลาง, และเลือก KSF (20 นาที)
 - นำเสนอผลการแง่เน้น: แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการจัดกลุ่มงานและแง่เน้นความถี่ของกิจกรรมที่รับผิดชอบ.

- **คำนวณร้อยละความถี่ของแต่ละงาน:** โดยใช้สูตรที่กำหนด: **ร้อยละความถี่ = (ความถี่ของงานนั้น / ความถี่สูงสุดของงานในกิจกรรมนั้น) x 100**
 - (หมายเหตุ: "ความถี่สูงสุดของงานในกิจกรรมนั้น" คือจำนวนผู้ตอบสูงสุดสำหรับงานใดงานหนึ่งในกิจกรรมนั้น)
 - **ระบุงานที่เป็น "ค่ากลาง" (Norm):** งานที่มีค่าร้อยละความถี่ **ตั้งแต่ 65% ขึ้นไป** จะถูกระบุว่าเป็น "ค่ากลาง".
 - **เลือก "Key Success Factor (KSF)" 1 งาน:**
 - จากงานที่เป็น "ค่ากลาง" ที่ระบุได้ ให้กลุ่มพิจารณาและเลือกงานที่คิดว่า **สำคัญที่สุด และ ส่งผลต่อกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญที่สุด** (งานที่ก่อให้เกิดแรงเสริม - Synergistic effect).
 - (การเลือก KSF นี้จะเกิดจากการพิจารณาและตกลงร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม โดยใช้ค่านิยาม KSF ประกอบ เนื่องจากแหล่งข้อมูลไม่ได้ระบุวิธีการทางสถิติโดยตรงในการเลือก KSF จากข้อมูลความถี่)
-